

PLENUL CONSILIULUI CONCURENȚEI

DECIZIE

**Nr. ASS-31
din 25.05.2018**

mun. Chișinău

Plenul Consiliului Concurenței, acționând în temeiul art. 41 al Legii concurenței nr.183 din 11.07.2012, art. 2 și art. 10 al Legii cu privire la ajutorul de stat nr. 139 din 15.06.2012, Hotărârii Parlamentului privind numirea în funcție a membrilor Plenului Consiliului Concurenței nr. 179 din 12.07.2013, Hotărârii Parlamentului privind numirea în funcție a unui membru al Plenului Consiliului Concurenței nr. 220 din 27.09.2013,

în conformitate cu prevederile Regulamentului cu privire la forma de notificare, procedura de examinare și adoptare a deciziilor cu privire la ajutorul de stat, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 1 din 30.08.2013,

analizând notele examinerilor, referitor la notificările depuse de Ministerul Economiei și Infrastructurii, parvenite prin intermediul Sistemului informațional automatizat „Registrul ajutoarelor de stat” cu nr. 375 din 20.04.2018 și nr. 385 din 17.05.2018 (adresarea Ministerul Economiei și Infrastructurii nr. 07-5181 din 17.05.2018), și materialele anexate,

A CONSTATAT:

I. CONTEXTUL MĂSURILOR

(1) La data de 23.12.2009 a fost adoptată Legea nr. 117 privind aderarea Republicii Moldova la Tratatul de constituire a Comunității Energetice.

(2) În conformitate cu art. 1 pct. 2 din Protocolul de aderare a Republicii Moldova la Tratatul de constituire a Comunității Energetice, anexă la Legea nr.117/2009, din momentul aderării Republica Moldova beneficiază de toate drepturile garantate părților contractante și se supune tuturor obligațiilor impuse părților de către tratat, de către toate deciziile și actele procedurale adoptate în contextul aplicării tratatului la data intrării în vigoare a acestuia.

(3) În conformitate cu Strategia Energetică a Republicii Moldova până în anul 2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 102 din 05.02.2013 (în continuare Strategia Energetică) în sectorul gazelor naturale, infrastructura de

transport din regiune se confruntă cu un proces de diversificare a căilor de tranzit și de repriorizare a acestora.

(4) Potrivit pct. 54 al Strategiei Energetice, Guvernul Republicii Moldova a stabilit trei obiective generale:

- a) asigurarea securității aprovizionării cu energie;
- b) dezvoltarea piețelor concurențiale și integrarea lor regională și europeană;
- c) asigurarea durabilității sectorului energetic și combaterea schimbărilor climatice.

(5) În conformitate cu prevederile pct. 61 al Strategiei Energetice, obiectivele specifice ale Republicii Moldova pentru perioada 2013-2020 sunt asigurarea securității aprovizionării cu gaze naturale prin diversificarea căilor și surselor de aprovizionare, a tipurilor de purtător (gaz convențional, neconvențional, gaz natural lichefiat) și prin depozite de stocare, concomitent cu consolidarea rolului Republicii Moldova de culoar de tranzit al gazelor naturale.

(6) Conform pct. 112 al Strategiei Energetice, o piață a gazelor naturale eficientă în Republica Moldova reprezintă o perspectivă pe termen lung, condiționată de construcția unei noi conexiuni cu România și de coordonare a acțiunilor cu țările din regiune (România, Bulgaria, Ungaria) sub egida Comunității Energetice.

(7) La data de 01.07.2014, prin Hotărârea Guvernului nr. 501, a fost fondată Î.S. „Vestmoldtransgaz”, având sarcina de a gestiona gazoductul Iași-Ungheni și de a presta serviciile de transport al gazelor naturale prin intermediul acestuia pe teritoriul Republicii Moldova.

(8) Construcția gazoductului Iași-Ungheni a făcut parte din Programul Operațional Comun România-Ucraina-Republica Moldova 2007-2014. Obiectivul acestui proiect, pentru Republica Moldova, a fost asigurarea unui nivel înalt de securitate energetică a țării, prin diversificarea surselor de livrare a gazelor naturale. Segmentul Iași-Ungheni a fost finalizat în august 2014.

(9) După expirarea perioadei de implementare a proiectului, precum și dării în exploatare a gazoductului Iași-Ungheni pe teritoriul Republicii Moldova, cu obiectele aferente de infrastructură, a fost transmisă ca aport în capitalul social al Î.S. „Vestmoldtransgaz”.

(10) În anul 2016, a fost elaborat studiul de fezabilitate pentru conducta de transport gaze naturale Ungheni–Chișinău. Proiectul cu o valoare estimată a investiției de 93 mil. euro prevede construcția unei conducte de transport gaze naturale cu o lungime de aproximativ 120 km, diametrul 600 mm și 4 stații de reglare și măsurare a gazelor.

(11) La data de 27.10.2017 Guvernul Republicii Moldova, prin intermediul Agenției Proprietății Publice, a expus Î.S. „Vestmoldtransgaz” la privatizare în calitate de complex patrimonial unic.

(12) Procedura de privatizare a Î.S. „Vestmoldtransgaz” a avut loc prin concurs investițional, comunicatul informativ privind organizarea concursului de

privatizare a bunurilor proprietate publice de stat a fost publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.371-382 (6294-6305) din 27.10.2017, precum și pe pagina electronică a Agenției Proprietăți Publice pe următorul link în limba română http://www.app.gov.md/sites/default/files/comunicat_informativ_ro.pdf și în limba engleză http://www.app.gov.md/sites/default/files/press_information_eng.pdf

(13) În vederea asigurării transparenței procesului de privatizare, Ministerul Economiei și Infrastructurii, prin scrisoarea nr. 21-6456 din 30.10.2017, a remis o adresare către Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene cu solicitarea mediatizării comunicatului informativ privind expunerea la privatizare a bunurilor proprietate publică de stat, publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova din 27.10.2017.

(14) Agenția Proprietății Publice a comunicat referitor la prelungirea termenului de depunere a documentelor/ofertelor pentru concursul de privatizare a Î.S. „Vestmoldtransgaz” până pe 28.12.2017, potrivit anunțului din Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 390-395 (6313-6318) din 10.11.2017.

(15) Potrivit informației din Caietul de sarcini pentru privatizarea prin concurs investițional a Î.S. „Vestmoldtransgaz”, procedura de privatizare a fost organizată în corespundere cu prevederile Legii nr. 121 din 04.05.2007 cu privire la administrarea și deținutarea proprietății publice și cu Regulamentul concursurilor comerciale și investiționale de privatizare a proprietății publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.919 din 30.07.2008.

(16) Ca urmare a desfășurării concursului, potrivit Extrasului din procesul-verbal nr. 74 din 26.02.2018 al ședinței Comisiei pentru desfășurarea concursurilor comerciale și investiționale de privatizare a proprietății publice, societatea comercială „Eurotransgaz” S.R.L. a fost desemnată câștigător al concursului investițional de privatizare a complexului patrimonial unic - Î.S. „Vestmoldtransgaz”.

II. BENEFICIARUL MĂSURILOR DE SPRIJIN

(17) Beneficiarul potențial al presupuselor măsuri de sprijin este Î.S. „Vestmoldtransgaz” (IDNO 1014600024244), cu sediul în mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 180, bir. 515 MD-2004, deținută de stat în proporție de 100%, fondator unic fiind Ministerul Economiei și Infrastructurii.

(18) După privatizarea Î.S. „Vestmoldtransgaz” succesorul de drepturi și obligații, respectiv beneficiar potențial al presupuselor măsuri de sprijin din partea statului este S.R.L. „Eurotransgaz”, care conform Extrasului din procesul verbal nr. 74 al ședinței Comisiei pentru desfășurarea concursurilor comerciale și investiționale de privatizare a proprietății publice, a fost desemnat câștigător al concursului investițional de privatizare a complexului patrimonial unic - Î.S. „Vestmoldtransgaz”.

(19) S.R.L. „Eurotransgaz”, (IDNO 1017600052071), are sediul în mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 180. Unicul asociat al S.R.L.

„Eurotransgaz” este S.A. „Transgaz” operator unic al sistemului național de transport de gaz din România, cu sediul central în Piața C.I. Motas, nr.1, 551130, loc. Mediaș, jud. Sibiu, România.

III. DESCRIEREA MĂSURILOR DE SPRIJIN NOTIFICATE

3.1. Măsurile de sprijin acordate Î.S. „Vestmoldtransgaz” în contextul punerii în funcțiune a segmentului de gazoduct Iași-Ungheni (notificarea nr. 375 din 20.04.2018)

(20) Măsurile de sprijin examinate în cadrul proiectului de interconectare a rețelilor de gaze naturale din Republica Moldova și România pe segmentul de gazoduct Iași-Ungheni, sunt următoarele:

- a) transfer de mijloace financiare, din partea Ministerului Economiei și Infrastructurii în calitate de fondator, în mărime de 8 000 000 lei în capitalul social al întreprinderii (conform Hotărârii Guvernului nr. 501 din 01.07.2014);
- b) alocarea de mijloace financiare, în mărime de 13 600 000 lei, în scopul construirii și punerii în funcțiune a Centrului de automatizare și dirijare a sistemului de transport gaze la Conducta de interconectare a Sistemelor Naționale de Transport Gaze din România și Moldova, segment Iași-Ungheni (conform scrisorii Ministerului Economiei și Infrastructurii nr. 12-5434 din 14.09.2016 și a Legii nr. 154 din 01.07.2016);
- c) alocarea de mijloace financiare, în mărime de 7 306 110 lei, în scopul creării Centrului de automatizare și dirijare (dispecerat) al gazoductului Iași-Ungheni (conform Hotărârii Guvernului nr. 1348 din 14.12.2016);
- d) transmiterea porțiunii moldovenești a gazoductului Iași-Ungheni, în valoare de 148 851 972,49 lei, după darea în exploatare a acestuia, Î.S. „Vestmoldtransgaz”, cu includerea în capitalul social (conform Hotărârilor Guvernului nr. 501 din 01.07.2014 și nr. 261 din 28.03.2018)

3.2. Măsura de sprijin acordată în temeiul Legii nr. 105 din 09.06.2017 privind declararea utilității publice pentru lucrările de interes național de construcție a conductei de transport gaze naturale pe direcția Ungheni – Chișinău (notificarea nr. 385 din 17.04.2018)

(21) Conform notificării măsura de sprijin constă în:

- a) Instituirea unei proceduri speciale de expropriere, conform anexei la Legea nr. 105 din 09.06.2017, care derogă de la prevederile Legii exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488 din 08.07.1999.
- b) Transmiterea cu titlu gratuit către Î.S. „Vestmoldtransgaz” sau succesorului său în drepturi și obligații, a dreptului de folosință asupra obiectelor expropriate.

(22) Ținând cont de faptul că ambele măsuri de sprijin notificate de Ministerul Economiei și Infrastructurii vizează construirea infrastructurii energetice, și conexiunea cu sistemul energetic al Uniunii Europene, notificările

nr. 375 din 20.04.2018 și nr. 385 din 17.05.2018 necesită a fi examinate împreună.

IV. EVALUAREA MĂSURILOR DE SPRIJIN PRIN PRISMA EXISTENȚEI AJUTORULUI DE STAT

(23) Pentru a constitui ajutor de stat, conform art. 3 din Legea nr. 139 din 15.06.2012 cu privire la ajutorul de stat, măsura de sprijin trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiții:

- a) să fie acordată din resurse de stat sau din resursele unităților administrativ-teritoriale sub orice formă;
- b) să fie acordată în mod selectiv;
- c) să confere beneficiarului un avantaj economic care nu ar fi fost obținut în condiții normale de piață;
- d) să denatureze sau riscă să denatureze concurența.

a) Este acordată de furnizor din resurse de stat sau din resursele unităților administrativ-teritoriale

(24) Conceptul de ajutor de stat este înțeles în sens mai larg decât cel de subvenție, deoarece el cuprinde nu numai beneficii pozitive, precum subvențiile, ci și intervenții care, în forme variate, atenuază sarcinile ce sunt în mod normal incluse în bugetul unei întreprinderi care, nefiind subvenții în sens strict, au un caracter similar și același efect.

(25) Alocarea mijloacelor financiare din bugetul de stat, a infrastructurii gazoductului Iași-Ungheni pe segmentul din Republica Moldova, și a terenului pe care urmează a fi construită conducta de gaze naturale pe segmentul Chișinău-Ungheni, indică asupra întrunirii criteriului privind implicarea resurselor statului.

(26) Totodată, asigurarea securității energetice a statului și furnizarea resurselor necesare în acest scop reprezintă sarcina publică a statului și face parte din categoria prerogativelor de autoritate publică.

(27) Prevederile legislației cu privire la ajutorul de stat nu se aplică atunci când statul acționează prin exercitarea prerogativelor de autoritate publică, iar în cazul respectiv statul Republica Moldova acționează prin exercitarea prerogativelor de autoritate publică, activitatea de asigurare a diversificării surselor de aprovizionare cu gaze naturale face parte din funcțiile esențiale de asigurare a securității energetice, fapt care are loc în procesul de implementare a proiectului de interconectare a rețelelor de gaze naturale naționale cu rețelele de gaze naturale ale Uniunii Europene.

b) Este acordată în mod selectiv

(28) Pentru a se încadra în domeniul de aplicare a legislației cu privire la ajutorul de stat, o măsură de stat trebuie să favorizeze „anumite întreprinderi sau producția anumitor bunuri”. Prin urmare, nu toate măsurile care favorizează

întreprinderile se încadrează în noțiunea de ajutor, ci numai cele care acordă un avantaj în mod selectiv anumitor întreprinderi sau categorii de întreprinderi sau anumitor sectoare economice.

(29) Potrivit prevederilor art. 5 alin. (4) din Legea nr. 108 din 27.05.2016 cu privire la gazele naturale terenurile proprietate publică a statului și a unităților administrativ-teritoriale se transmit în folosință, cu titlu gratuit, operatorilor sistemelor de transport, operatorilor sistemelor de distribuție pentru efectuarea lucrărilor necesare construcției și/sau exploatării rețelelor de gaze naturale.

(30) Prevederi similare sunt prezente în Legea nr. 107 din 27.05.2016 cu privire la energia electrică, art. 5 alin. (4), în Legea nr. 28 din 10.03.2016 privind accesul pe proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice, art. 9 alin. (5), precum și în proiectul de Lege privind modificarea și completarea Legii nr. 92 din 29.05.2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, care prevede completarea articolului 10 cu alineatul nou (3).

(31) Măsura inclusă în art. 5 alin. (4) din Legea nr. 108 din 27.05.2016 cu privire la gazele naturale este pusă în vigoare până la organizarea concursului privind privatizarea Î.S. „Vestmoldtransgaz”, comunicatul informativ privind organizarea concursului de privatizare fiind publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.371-382 (6294-6305) din 27.10.2017.

(32) Prevederile pct. 8 al Caietului de sarcini pentru privatizarea prin concurs investițional a Î.S. „Vestmoldtransgaz” prevede următoarele condiții necesare a fi îndeplinite de câștigătorul concursului de privatizare, după cum:

- a) Să fie operatori de sistem, certificați și membri cu drepturi depline ai Rețelei Europene a Operatorilor de Sistem de Transport (“ENTSO-G”), care operează sisteme de transport de gaze naturale de cel puțin dimensiune medie sau entități juridice controlate în exclusivitate de un astfel de operator de sistem (în conformitate cu reglementările europene).
- b) Să confirme atragerea în ultimii 3 ani a unor fonduri europene nerambursabile în valoare de minim 100 milioane euro.
- c) Să dețină capacitate și experiență în proiectarea de rețele de transport gaze naturale conform legislației și practicii europene.

(33) Ministerul Economiei și Infrastructurii a justificat condițiile din pct.8 al Caietului de sarcini pentru privatizarea prin concurs investițional a Î.S. „Vestmoldtransgaz”, prin următoarele:

- a) Referitor la lit. a) și c) Ministerul Economiei și Infrastructurii a informat asupra faptului că Republica Moldova a transpus elementele pachetului III energetic prin adoptarea de către Parlament a Legii nr.108/2016 cu privire la gazele naturale care transpune prevederile anexei I din Directiva 2009/73/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13.07.2009 privind normele comune pentru piața internă în sectorul gazelor naturale și de abrogare a Directivei 2003/55/CE (publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 211 din 14.08.2009); art. 1–3, art. 13–22, art. 24, 26,

precum și prevederile anexei I din Regulamentul (CE) nr. 715/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 13.07.2009 privind condițiile de acces la rețelele pentru transportul gazelor naturale și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1775/2005 (publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 211 din 14.08.2009; Directiva 2004/67/CE a Consiliului din 26.04.2004 privind măsurile de garantare a securității aprovizionării cu gaz natural (publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 127 din 29.04.2004).

Astfel, Republica Moldova s-a angajat să implementeze un șir de elemente cum sunt implementarea Codurilor de rețea, separarea și certificarea operatorilor sistemelor de transport în domeniul gazelor naturale în termen de până la 01.01.2020 etc. În acest context, venirea pe piața Republicii Moldova a unui nou operator cu experiență în acest domeniu și membru cu drepturi depline a Rețelei Europene a Operatorilor de Sistem de Transport (“ENTSO-G”) a fost o condiție imperativă pentru participare la concursul investițional.

- b) Referitor la lit. b) Ministerul Economiei și Infrastructurii a informat asupra faptului că valoare de minim 100 milioane euro solicitată ca și condiție este comparabilă cu volumul de investiții pe care investitorul declarat câștigător urmează să le efectueze în construcția conductei de transport gaze naturale pe direcția Ungheni – Chișinău.

(34) Măsura de sprijin privind transmiterea cu titlu gratuit a dreptului de folosință a terenului este o măsură aplicabilă inclusiv în sectorul energiei electrice, energiei termice și a telecomunicațiilor, precum și datorită faptului că privatizarea a avut loc prin procedură de concurs competitiv, transparent și deschis tuturor, se constată faptul că măsura de sprijin nu este selectivă.

(35) Reieșind din faptul că, măsurile de sprijin examinate au fost acordate în cadrul unui proiect unic, constituit din mai multe etape, care presupunea din start și s-a soldat, ca rezultat, cu un concurs investițional, organizat în procesul de privatizare a proprietății publice de stat, la care au putut participa persoane atât din Republica Moldova cât și din străinătate, fără careva limite, iar procesul de desfășurare al acestuia a fost unul competitiv, transparent și deschis tuturor, criteriul privind acordarea selectivă a măsurii nu se consideră întrunit.

c) Acordă avantaj economic care nu ar fi fost obținut în condiții normale de piață

(36) Valoarea de piață stabilită de expertul independent pentru complexul patrimonial unic Î.S. „Vestmoldtransgaz” este estimată la 179 984 186 lei, pe când prețul de piață achitat de S.R.L. „Eurotransgaz” este de 180 200 000 lei, valoare care depășește prețul de piață.

(37) Achitarea unei sume care depășește prețul de piață indică asupra lipsei avantajului economic care ar fi putut fi obținut de S.R.L. „Eurotransgaz” în procesul de cumpărare a complexului patrimonial unic Î.S. „Vestmoldtransgaz”,

fapt care indică asupra neîntâlnirii criteriului de avantaj economic care nu ar fi fost obținut în condiții normale de piață.

d) Denaturează sau riscă să denatureze concurența

(38) Conform Strategiei Energetice, în Republica Moldova nu există o concurență reală atât în sectorul gazelor naturale, cât și în cel al energiei electrice. O concurență reală poate să apară doar ca urmare a deschiderii oficiale și reale a pieței, care va permite intrarea unor noi participanți.

(39) Apartenența la o comunitate mare aduce beneficiile de a evolua într-un spațiu comercial mare, cu o evoluție mult mai stabilă și previzibilă a aprovizionării cu resurse energetice și a costurilor legate de achiziții. Principiul fundamental al liberei circulații a mărfurilor, cerințele reglementărilor pentru a asigura condițiile egale de activitate, precum și conductele interconectate de gaze și rețelele de energie electrică vor oferi economiei Republicii Moldova acces concurențial la principala resursă economică a creșterii economice și o componentă indispensabilă a bunăstării cetățenilor – energia.

(40) Accesul pe piața de energie din Uniunea Europeană și integrarea Republicii Moldova în sistemul energetic al Uniunii Europene prin intermediul infrastructurii, reglementării și practicilor, va duce la o securitate a aprovizionării, bazată pe o concurență loială și durabilitate.

(41) În acest sens, se concluzionează faptul că măsurile de sprijin notificate nu duc și nu riscă distorsionarea mediului concurențial.

(42) Astfel, măsurile de sprijin notificate de Ministerul Economiei și Infrastructurii acordate Î.S. „Vestmoldtransgaz” și respectiv succesorului său în drepturi și obligații S.R.L. „Eurotransgaz”, în contextul punerii în funcțiune a segmentului de gazoduct Iași-Ungheni și măsurile de sprijin acordate în temeiul Legii nr. 105 din 09.06.2017 privind declararea utilității publice pentru lucrările de interes național de construcție a conductei de transport gaze naturale pe direcția Ungheni – Chișinău, sunt acordate de stat în vederea exercitării prerogativelor de autoritate publică, făcând parte din funcțiile esențiale ale statului, nu întrunesc criteriile prevăzute de Legea nr. 139 din 15.06.2012 cu privire la ajutorul de stat, și nu constituie ajutor de stat.

(43) Reieșind din constatările expuse, ținând cont de prevederile legislației Republicii Moldova, în temeiul art. 41 alin. (1) lit. k) din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012 și art. 10 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 139 din 15.06.2012 cu privire la ajutorul de stat, Plenul Consiliului Concurenței:

DECIDE:

1. A constata că măsurile de sprijin notificate de către Ministerul Economiei și Infrastructurii, parvenite prin intermediul Sistemului informațional automatizat „Registrul ajutoarelor de stat” cu nr. 375 din 20.04.2018 și nr.

385 din 17.05.2018, având ca beneficiar Î.S. „Vestmoldtransgaz” și succesorul de drepturi și obligații S.R.L. „Eurotransgaz”, nu constituie ajutor de stat în sensul art. 3 al Legii cu privire la ajutorul de stat nr. 139 din 15.06.2012.

2. Prezenta Decizie intră în vigoare la data adoptării și va fi adusă la cunoștință Ministerului Economiei și Infrastructurii.
3. Partea dispozitivă a prezentei Decizii va fi publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

**Președintele Plenului
Consiliului Concurenței**

Viorica CĂRARE